

POSTANOWIENIE

Dnia 22 listopada 2016 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Kazimierz Klugiewicz

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 22 listopada 2016 r.,
w sprawie wnioskodawcy **J. L. B.**,
z powodu kasacji, wniesionej przez pełnomocnika wnioskodawcy,
od wyroku Sądu Apelacyjnego w (...),
z dnia 22 marca 2016 r., sygn. akt II AKa (...),
zmieniającego wyrok Sądu Okręgowego w K.,
z dnia 9 września 2015 r., sygn. akt III Ko (...),

p o s t a n o w i ł:

- 1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną;**
- 2. kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego obciążyć wnioskodawcę.**

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 18 marca 2009 r., sygn. III Ko (...), Sąd Okręgowy w K. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz J. B. kwotę 25.000 zł tytułem zadośćuczynienia, z ustawowymi odsetkami od dnia prawomocności wyroku.

W dniu 30 stycznia 2015 roku wnioskodawca złożył wniosek o wznowienie postępowania, domagając się zasądzenia 200.000 zł zadośćuczynienia.

W dniu 6 maja 2015 r. Sąd Apelacyjny w (...) w sprawie o sygn. II AKo (...) orzekł o wznowieniu postępowania sądowego zakończonego prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 18 marca 2009 r., sygn. III Ko (...), uchyleniu powyższego wyroku i przekazaniu sprawy Sądowi Okręgowemu do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 9 września 2015 r., sygn. akt III Ko (...), Sąd Okręgowy w K. na mocy art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34 poz. 149) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy J. B. tytułem zadośćuczynienia kwotę 60.000 złotych, którą należy pomniejszyć o kwotę 25.000 złotych wypłaconego już zadośćuczynienia, zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 18 marca 2009 roku, sygn. III Ko (...), zaś dalej idące żądanie oddalił.

Sąd Apelacyjny w (...) wyrokiem z dnia 22 marca 2016 r., sygn. akt II AKa (...), po rozpoznaniu apelacji pełnomocnika wnioskodawcy, zmienił zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w K. w ten sposób, że na mocy art. 8 ust. 1 ustawy z dnia 23 lutego 1991 r. o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (Dz. U. Nr 34 poz. 149) zasądził od Skarbu Państwa na rzecz wnioskodawcy J. B. tytułem zadośćuczynienia kwotę 85.000 złotych, którą należy pomniejszyć o kwotę 25.000 złotych wypłaconego już zadośćuczynienia, zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego w K. z dnia 18 marca 2009 roku, sygn. III Ko (...), zaś dalej idące żądanie oddalił.

Kasację od prawomocnego wyroku Sądu Apelacyjnego w (...) z dnia 22 marca 2016 roku wniósł pełnomocnik wnioskodawcy J. B., zarzucając rażące naruszenie prawa, które miało istotny wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia, a mianowicie art. 321 § 1 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 3

ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego; art. 383 k.p.c. w zw. z art. 558 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 3 ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego; art. 433 § 2 k.p.k. w zw. z art. 8 ust. 3 ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego oraz art. 8 ust. 1 ustawy o uznaniu za nieważne orzeczeń wydanych wobec osób represjonowanych za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego.

Prokurator Prokuratury Regionalnej w [x]. w pisemnej odpowiedzi na kasację pełnomocnika wnioskodawcy wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy rozważył, co następuje.

Kasacja pełnomocnika wnioskodawcy J. B. jest bezzasadna i to w stopniu oczywistym, uzasadniającym jej oddalenie w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Na wstępie, wobec kierunku kasacji, przypomnieć trzeba o konsekwentnie prezentowanym stanowisku sądu kasacyjnego – odwołującym się do wyraźnej woli ustawodawcy (art. 519 k.p.k. i art. 523 § 1 k.p.k.), zgodnie z którym postępowanie kasacyjne nie jest trzecią instancją powtarzającą zwykłe postępowanie odwoławcze.

Tymczasem w niniejszej sprawie autor nadzwyczajnego środka zaskarżenia nie tylko powielił zarzuty podniesione w apelacji od wyroku Sądu Okręgowego w K., ale i zaprezentował tożsamą argumentację na ich poparcie, domagając się przeprowadzenia ponownej kontroli orzeczenia pierwszoinstancyjnego. Wszystkie zarzuty skargi kasacyjnej koncentrują się bowiem wokół problemu zakresu prowadzonego postępowania. Pełnomocnik

wnioskodawcy stara się konsekwentnie wykazać, że przedmiotem badania w toku postępowania winna być także wysokość poniesionej przez J. B. szkody, alternatywnie że żądanie wnioskodawcy obejmowało nie tylko zasądzenie zadośćuczynienia, ale także i odszkodowania. Skarżący zdaje się jednak zapominać, o czym nadmienił już Sąd II instancji w uzasadnieniu swojego orzeczenia, że pełnomocnik wnioskodawcy sam zawęził zakres postępowania do kwestii zadośćuczynienia, w związku z czym nie może skutecznie podnosić zarzutu, że w sprawie nie rozważono kwestii odszkodowania. Konieczne staje się tym samym ponowne przypomnienie skarżącemu, że uchylonym wyrokiem z dnia 18 marca 2009 r., sygn. III Ko (...), Sąd Okręgowy w K. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz J. B. kwotę 25.000 zł tytułem zadośćuczynienia. We wniosku o wznowienie postępowania pełnomocnik wnioskodawcy domagał się ponownego rozpoznania sprawy celem zasądzenia na jego rzecz kwoty 200.000 zł stanowiącego zadośćuczynienie za straty moralne i krzywdy. O ile rzeczywiście w dniu 22 czerwca 2015 r. do Sądu Okręgowego w K. wpłynęło pismo pełnomocnika, w którym domagał się on zasądzenia na rzecz wnioskodawcy także odszkodowania (*k. 350-353, t. II*), to na rozprawie w dniu 23 czerwca 2015 r. pełnomocnik wyraźnie oświadczył przecież, w obecności wnioskodawcy, że w imieniu klienta nie domaga się odszkodowania, lecz zadośćuczynienia za straty i krzywdy moralne poniesione w wyniku represji za działalność na rzecz niepodległego bytu Państwa Polskiego (*k. 371, t. II*), a na rozprawie w dniu 9 września 2015 r. poparł pisemny wniosek o zasądzenie zadośćuczynienia, nie wspominając nawet o odszkodowaniu (*k. 376v, t. II*).

Pomimo tego pełnomocnik – zupełnie abstrahując od zaprezentowanych powyżej sekwencji czynności procesowych – twierdzi, że Sąd II instancji winien był zasądzić także stosowną kwotę na rzecz J. B. tytułem odszkodowania, a nadto prezentuje odosobnione stanowisko o niedopuszczalności stosowania przepisów kodeksu postępowania cywilnego

przez procedujące w sprawie Sądy, w tym art. 321 § 1 k.p.c. oraz art. 383 k.p.c. Dla odparcia tego rodzaju zarzutów wystarczające jest zatem odwołanie się do jednoznacznej treści art. 558 k.p.k. oraz przytoczenie stanowiska prezentowanego w orzecznictwie Sądu Najwyższego, że zarówno roszczenia z rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego, jak i te, o których mowa jest w ustawie rehabilitacyjnej z lutego 1991 roku, mają charakter cywilno-prawny, pomimo tego, że rozstrzyga o nich sąd karny. W konsekwencji, pomimo tego, że co do zasady w sprawach o roszczenia z rozdziału 58 Kodeksu postępowania karnego stosuje się przepisy tego kodeksu, a w sprawach o roszczenia z ustawy rehabilitacyjnej przepisy tej ustawy i poprzez odesłanie także przepisy k.p.k., to jednak odnośnie do tych kwestii, których ustawy te nie regulują, przy procedowaniu w związku ze zgłoszeniem tych roszczeń zastosowanie mają przepisy Kodeksu postępowania cywilnego (*zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 18 lutego 2011 r., III KK 289/10, LEX nr 738380*).

Jeżeli chodzi natomiast o zarzuty z pkt 3 i 4 kasacji, to słusznie Sąd Apelacyjny pozostawił poza granicami rozpoznania te zarzuty apelacji, które dotyczyły szkody, skoro przedmiotem postępowania – o czym była już mowa wyżej – była wyłącznie kwestia zadośćuczynienia. Powody takiego postąpienia zostały także jasno przedstawione na s. 6-7 uzasadnienia wyroku Sądu odwoławczego, do których to lektury należy skarżącego odesłać. Co zaś się tyczy wyrażonemu w pkt 4 kasacji charakteru roszczeń o odszkodowanie za poniesioną szkodę i o zadośćuczynienie za doznaną krzywdę to przypomnieć skarżącemu należy o niezwykle bogatym orzecznictwie Sądu Najwyższego, w którym szeroko wypowiedziano się w tym przedmiocie, wskazując chociażby, iż roszczenie o zadośćuczynienie, w przeciwieństwie do roszczenia o odszkodowanie, dla osoby represjonowanej stanowi prawo „ściśle związane z jego osobą” (*zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 5 października 1995 r., I*

KZP 23/95, OSNKW 1995, nr 11-12, poz. 73). Jeszcze raz należy zatem przypomnieć, że nie pozbawia to wnioskodawcy prawa do wystąpienia o odszkodowanie w związku z jego internowaniem w odrębnym postępowaniu.

W tym stanie rzeczy, Sąd Najwyższy uznał zarzuty pełnomocnika wnioskodawcy za bezzasadne w stopniu oczywistym, przy czym obciążył wnioskodawcę kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.